

Notat

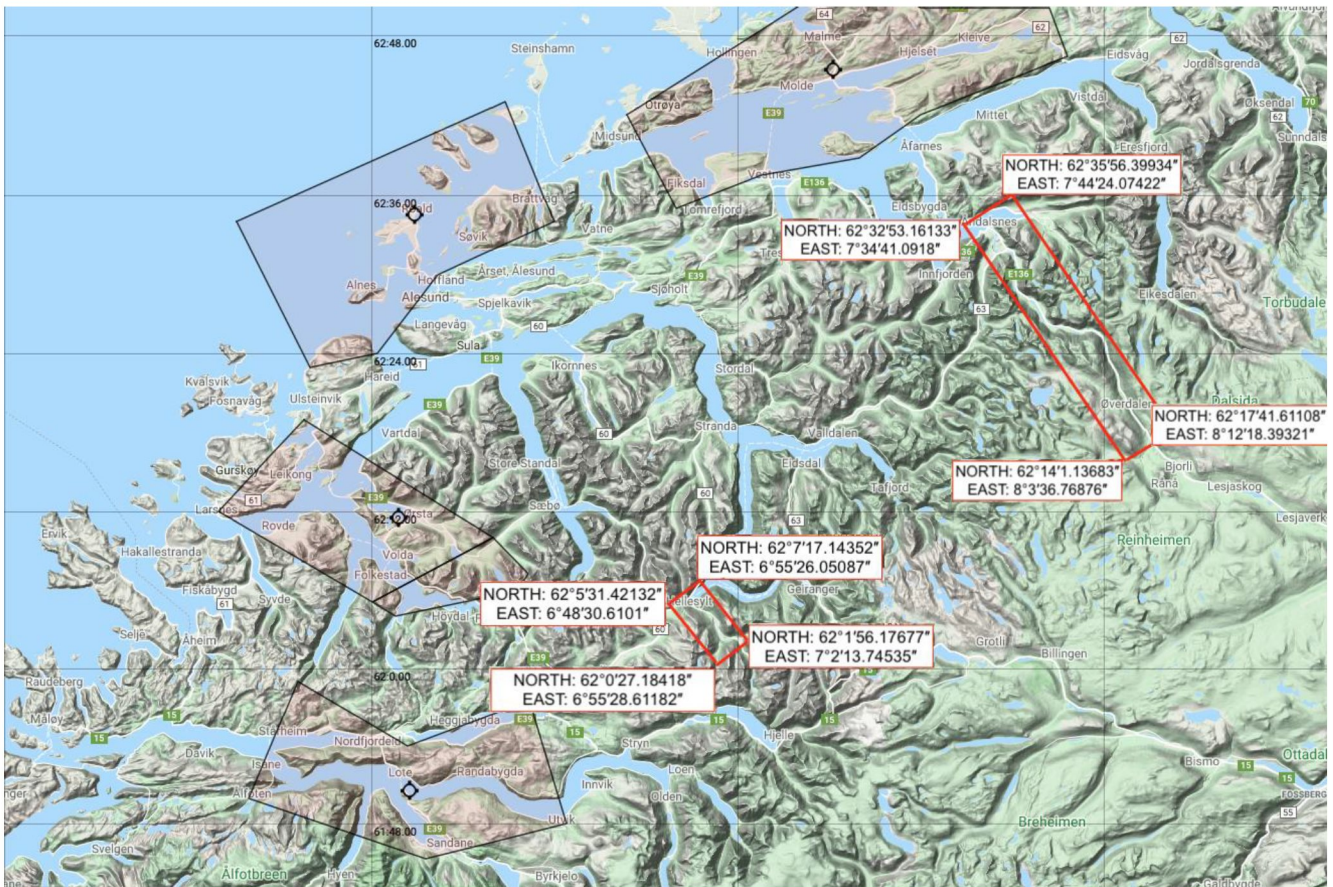
Saksbehandler
Finn Owen Meling

Til
Luftfartstilsynet

Høring - opprettelse av to midlertidige restriksjonsområder på Nordvestlandet (Stranda og Rauma)

1. Bakgrunn

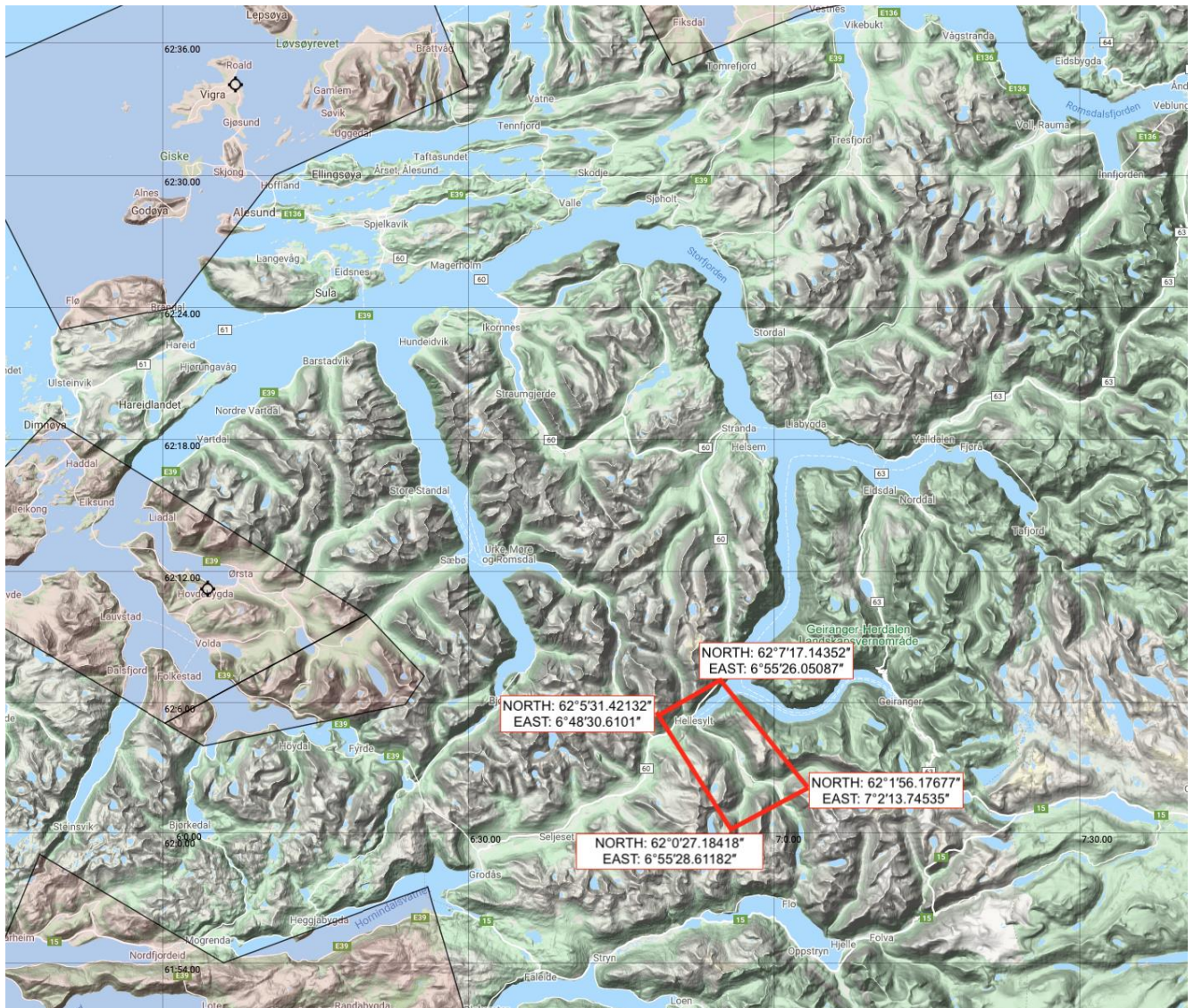
Nord Helikopter AS (org.nr. 991094377) har søkt om opprettelse av to midlertidige restriksjonsområder i luftrommet i forbindelse med en filminnspilling. Områdene er avmerket med røde yttergrenser på kartet nedenfor.

På kartet fremkommer også kontrollsonen for lufthavnen på Vigma/Ålesund, og trafikkinformasjonssonene for lufthavnene i Molde, Ørsta/Volda og Sandane, alle markert med blått.

2. Nærmere om de omsøkte restriksjonsområdene

Søknaden gjelder altså to restriksjonsområder. Det første, heretter kalt EN R598 - STRANDA, ligger i Stranda kommune. Området går langs Bygdaelva, om lag fra Hellesylt i nord og til fjelltoppen Frøysanibba i sør.

EN R598 - STRANDA vil bli benyttet i perioden søndag 30. august kl. 23:00 UTC til fredag 11. september kl. 21:00 UTC.

Det andre området, heretter kalt EN R599 - ROMSDAL, ligger hovedsakelig i Rauma kommune, men går også inn i Lesja kommune. Området går langs Romsdalen om lag fra Åndalsnes i nord til enden av fjellet Rauma i sør.

EN R599 - ROMSDAL vil bli benyttet i perioden søndag 6. september kl. 23:00 UTC til fredag 25. september kl. 21:00 UTC.

Begge restriksjonsområdene vil ha en vertikal utstrekning fra bakke-/havnivå og opp til 5000 fot over havet (AMSL).

Det er søkt om at restriksjonsområdene skal medføre at det blir forbud mot å fly i områdene for alle andre luftfartøyer enn de som deltar i filminnspillingen, med unntak av ambulanse-, politi- og søk- og redningsflygninger, samt militære flygninger. Andre operatører vil kunne få dispensasjon til å fly i områdene etter søknad. Søker har gitt uttrykk for at droner i utgangspunktet ikke er ønsket i områdene, og dermed ikke vil kunne påregne å få dispensasjon til flyging.

3. Utredning av tiltaket

Regjeringens utredningsinstruks setter rammene for kartlegging av nye tiltak av den typen som opprettelse av restriksjonsområder vil være. Et minimumskrav er å besvare følgende seks spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Formålet med opprettelsen av restriksjonsområdene er å ivareta flysikkerheten i forbindelse med en filminnspilling. Under filminnspillingen vil inntil 12 helikoptre benytte områdene, og dette vil kunne skape uoversiktlige situasjoner dersom andre luftfartøyer oppholder seg i områdene. Særlig vil mindre fartøyer, typisk droner, være vanskelige å oppdage og ha kontroll over.

Hvilke tiltak er relevante?

Relevante tiltak for å ivareta flysikkerheten vil kunne være å gi oppfordring til andre aktører i luftfarten om å holde seg unna områdene i den aktuelle perioden, eller å legge ned et forbud om det samme. Det første vil kunne ivaretas gjennom å opprette såkalte *fareområder*, mens *restriksjonsområder* vil ivareta behovet for et forbud. Restriksjonsområder kan også opprettes ved å nedlegge forbud men med særskilte unntak og tilpasninger.

Luftfartstilsynet anser opprettelse av restriksjonsområder som det tryggeste alternativet fra et flysikkerhetsperspektiv. Opprettelse av restriksjonsområder kan gjøres med hjemmel i forskrift om lufttrossorganisering § 12 (2), jf. luftfartsloven § 9-1 a. Opprettelsen skal gjøres i form av forskrift, jf. forskrift om lufttrossorganisering § 15 (1).

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?

Opprettelse av restriksjonsområder er først og fremst prinsipielt utfordrende ved at det innebærer at luftrommet, som i utgangspunktet er fritt til bruk for alle, stenges av for enkelte brukere.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltaket, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Varigheten av tiltaket - opprettelse av to restriksjonsområder – vil være fra 30. august til 25. september 2020.

Den positive virkningen av tiltaket er flysikkerhet. Man reduserer betydelig faren for kollisjon i lufta ved å begrense hvem som kan fly i de aktuelle områdene.

Den mest negative virkningen av tiltaket er at man begrenser den frie ferdselen («allmannsretten») i luftrommet. Man risikerer også at aktører som har særskilte planer eller behov som ikke er kjent for Luftfartstilsynet, får avskåret disse som følge av restriksjonene i luftrommet.

De negative effektene vil langt på vei kunne avklares, og muligens avbøtes, ved å gjennomføre høring eller kontakte kjente berørte parter i forkant. I denne saken er det imidlertid ikke rom for annet enn en helt kort høringsperiode, noe som avviker fra ønsket praksis og er en klar ulempe i så måte. Søker har imidlertid kontaktet det lokale luftsportsmiljøet og relevante deler av lufttrafikkjenesten i forkant. Som det fremkommer av søknaden, så synes ingen av disse å ha innsigelser mot opprettelse av restriksjonsområdene. Luftfartstilsynet går således ut fra at de partene som mest sannsynlig vil kunne bli berørt av restriksjonsområdene allerede er konsultert. Målet med høringen er først og fremst å avdekke om andre parter vil bli berørt.

Søker legger for øvrig opp til at de som har behov for å fly i det aktuelle området, vil kunne søke om dette, selv om slike dispensasjoner ikke synes å ville komme flygere av droner til gode.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Forutsatt at det ikke avdekkes klare motforestillinger mot opprettelsen av restriksjonsområdene, anbefaler Luftfartstilsynet samlet sett at restriksjonsområdene opprettes. Vi mener riktignok at det klart er uheldig at søknaden kommer inn såpass sent at det ikke er anledning til gjennomføre høring med ønskede høringsfrister. Samtidig har vi forståelse for at det er en rekke faktorer knyttet til en større filmproduksjon som gjør at det er krevende å avklare behovene for restriksjonsområder i tilstrekkelig god tid.

Luftfartstilsynet foreslår derfor at det fastsettes en forskrift om opprettelse av midlertidige restriksjonsområder slik det er søkt om. Forslag til forskrift er vedlagt dette høringsbrevet.

Dersom restriksjonsområdene vedtas opprettet, legger Luftfartstilsynet i utgangspunktet opp til at kontaktpunkter for søknader om særskilt tillatelse til flyging i restriksjonsområdet vil fremkomme av NOTAM. Tilsvarende informasjon vil også fremkomme på Luftfartstilsynet hjemmesider.

4. Høring

For å få et best mulig grunnlag for å vurdere om restriksjonsområdene bør opprettes, og eventuelt på hvilke vilkår, ber Luftfartstilsynet om innspill fra høringsinstansene.

Slike innspill bør være Luftfartstilsynet i hende **innen onsdag 19. august 2020**.

Høringsinnspill bes sendt per e-post til postmottak@caa.no. Alternativt kan innspill sendes per post til Luftfartstilsynet, Postboks 243, 8001 Bodø.

Vi ber om at innspill merkes med saksnummer: 17/10374.

Vedlegg:

- Utkast til forskrift om opprettelse av restriksjonsområder
- Søknaden om opprettelse av restriksjonsområder
- Høringsliste